

## Socialinių ir savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymas

Viešosios įstaigos Vilniaus Žirmūnų darbo rinkos mokymo centro Pakruojo skyrius  
(autorius Ilona Gelažnikienė)

### *Tema (temos), kuriai priskiriate gerosios patirties pavyzdį*

Dėmesys socialiai pažeidžiamiems ir socialinės rizikos asmenims.

### *Priemonės tikslas*

Dažniausiai įvardijamos socialinės atskirties priežastys yra socialinių įgūdžių stoka, skurdas, nedarbas, nepakankamas išsilavinimas, nedalyvavimas socialiniame gyvenime.

Todėl buvo užsibrėžtas tikslas - formuojant pirminius namų ruošos darbų įgūdžius - skatinti užimtumą, gebėjimą bendrauti, rūpintis šeimos nariais, prižiūrėti ir puošti namų aplinką.

### *Priemonės įgyvendinimas*

Priemonės organizavimo ir vykdymo procese dalyvavo profesijos mokytojai, mokiniai (neįgalūs ir socialinės rizikos grupei priklausantys asmenys, gyvenantys socialinių paslaugų ir nestacionarinių paslaugų centruose), partneriai – Linkuvos socialinių paslaugų ir Pakruojo nestacionarinių paslaugų centrų socialiniai darbuotojai.

Bendradarbiaujant su partneriais parengta „Namų ruošos“ neformalaus mokymo programa. Programa rengta atsižvelgiant į būsimųjų mokymo dalyvių gebėjimus ir turimus įgūdžius, esamas problemas ir būtinybę įgyti namų ruošos darbų teorines žinias bei praktinius įgūdžius.

Mokymas pagal parengtą 162 val. (t.y. 27 mokymo dienos, 3 kartai per savaitę) „Namų ruošos“ programą vyko dviem etapais.

1 etapas vyko mokymo įstaigos „mini“ virtuvėje. Užduotis – „namų sąlygomis“ išmokti savarankiškai pagaminti nesudėtingus patiekalus pusryčiams bei pietums ir patiekti juos ant stalo.

Mokinės, vadovaujamos profesijos mokytojos, aptaria dienos darbus, susiplanuoja dienos meniu. Valgiaraštis sudaromas atsižvelgiant į mokinių bei jų šeimos narių pageidavimus. Aptariama planuojamų gaminti patiekalų kulinarinė charakteristika, maistinė vertė (kuo naudinga vaikui ir suaugusiam), technologinė eiga, saugus darbų atlikimas, turimų ir planuojamų įsigyti produktų sąrašas, pasiskirstoma darbais.

Mokinės gamina savarankiškai, mokytojo vaidmuo – tik patariamasis.

Pagaminius pusryčius, serviuoja stalą, patiekia maistą, vaišinas. Pavalgius aptaria iškilusias problemas, trūkumus, mokosi susitvarkyti, pailsi ir ruošiasi gaminti pietus.

Siekiant formuoti betarpiškus mokinių ir socialinių darbuotojų bendravimo santykius, ugdyti pasitikėjimą savimi, tobulinti darbo praktinius įgūdžius, po 6 mokymosi dienų, „pietums“ pakviesti socialinio paslaugų centro darbuotojai. Mokinės mokėsi sudaryti pietų valgiaraštį didesnei asmenų grupei, aptarė kaip turi būti priimami svečiai, planuojamas laikas, serviuojamas stalas, patiekiamas maistas. Prie pietų stalo vyko atliktų darbų aptarimas, analizavimas. Merginos mielai pasakojo apie atliekamus darbus, įgytus įgūdžius, šeimos narių atsiliepimus apie pagamintus patiekalus.

2 etapas – vyko mokymo įstaigos siuvimo klasėje. Užduotis - „namų sąlygomis“ išmokti siūti rankiniu ir mechaniniu būdu.



Mokinės susipažino su drabužių medžiagomis, drabužių priežiūra, siuvimo įrankiais ir priemonėmis, mokėsi adyti bei lopyti drabužių įplyšimus, sukirpti ir pasiūti nesudėtingus gaminius. Išmoko siūti adatines („pelytę“, „braškę“), aromatines, pagalvėles (ir mokėsi jas dekoruoti), aplikacijas, žaislus (lėlytę, katiną, triušiuoką) – savo vaikams, gaminti dovanėles - staigmenas draugams ir kt.

Užsiėmimų pabaigoje organizuota mokinių darbų paroda.

#### *Pasiekti rezultatai*

- Įgyti socialiniai savarankiško gyvenimo įgūdžiai (išmokta suplanuoti produktų pirkimą ir tvarkyti maisto atsargas; savarankiškai gaminti nesudėtingus šaltuosius ir karštuosius patiekalus, parengtas šeimos meniu trylikai dienų; išmokta lopyti, adyti drabužius; prižiūrėti ir paruošti darbui siuvimo mašinas; sukirpti ir pasiūti nesudėtingus gaminius).
- Mokinės su pasiūtais gaminiais dalyvavo kasmetinėje miestelio šventėje.
- Pasidalinta patirtimi ir pristatytas mokymo organizavimas, eiga, rezultatai Pakruojo rajono savivaldybės administracijos socialinės rūpybos skyriaus vedėja, Pakruojo nestacionariųjų paslaugų ir Linkuvos socialinių paslaugų centrų darbuotojams, Latvijos Respublikos Rundalės ir Lecavos savivaldybių socialinio skyriaus darbuotojams.
- Parengta nauja neformalaus mokymo programa.

#### *Kaip pakito Jūsų veiklos ir paslaugų kokybė įgyvendinus šią priemonę?*

- Profesijos mokytojai įgijo praktinių įgūdžių dirbant su neįgaliais ir socialinei rizikai priklausančiais asmenimis.
- Pradėtas bendradarbiavimas su Linkuvos socialinių paslaugų ir Pakruojo nestacionariųjų paslaugų centrais.

#### *Kodėl, Jūsų nuomone, tai gerosios patirties pavyzdys?*

- Tai mokinių įgytos teorinės žinios ir praktiniai įgūdžiai, kurie sėkmingai taikomi realiame gyvenime.
- Tai pagalbos asmenims suteikimas, siekiant gražinti sugebėjimą pasirūpinti savimi ir šeimos nariais.
- Parengta „Namų ruošos“ mokymo programa – tai socialinių ir savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymo pradžiamokslis.

